

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-153/14

Minister van Buitenlandse Zaken

v.
K
a A

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Raad van State (Nizozemsko)]

„Řízení o předběžné otázce — Směrnice 2003/86/ES — Článek 7 odst. 2 — Sloučení rodiny — Integrovaná opatření — Vnitrostátní právní úprava ukládající rodinným příslušníkům státního příslušníka třetí země, který legálně pobývá v dotyčném členském státě, povinnost složit zkoušku občanské integrace, aby mohli vstoupit na území uvedeného členského státu — Náklady na takovou zkoušku — Slučitelnost“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (druhého senátu) ze dne 9. července 2015

Kontroly na hranicích, azyl a přistěhovalectví — Přistěhovalecká politika — Právo na sloučení rodiny — Směrnice 2003/86 — Podmínky pro výkon práva na sloučení rodiny — Integrovaná opatření — Vnitrostátní právní úprava stanovící povinnost složit zkoušku občanské integrace před povolením vstupu a pobytu na území členského státu — Přípustnost — Podmínky — Zohlednění specifických okolností, které objektivně brání složení uvedené zkoušky — Přiměřené náklady

(Směrnice Rady 2003/86, čl. 7 odst. 2 první pododstavec)

Článek 7 odst. 2 první pododstavec směrnice 2003/86 o právu na sloučení rodiny musí být vykládán v tom smyslu, že členské státy mohou od státních příslušníků třetích zemí požadovat, aby před tím, než těmto státním příslušníkům udělí povolení ke vstupu a pobytu na svém území za účelem sloučení rodiny, složili zkoušku občanské integrace, která zahrnuje posouzení základních znalostí jazyka i společnosti dotyčného členského státu a je s ní spojena úhrada různých nákladů, pokud podmínky uplatnění takové povinnosti neznemožňují nebo nepřiměřeně neztěžují výkon práva na sloučení rodiny, jako tomu je v případě, kdy tyto podmínky neumožňují zohlednit zvláštní okolnosti, jež objektivně brání tomu, aby dotčené osoby mohly složit tuto zkoušku, a stanoví příliš vysokou částku nákladů spojených s takovou zkouškou.

Vzhledem k tomu, že sloučení rodiny je obecným pravidlem, musí být čl. 7 odst. 2 první pododstavec směrnice 2003/86 vykládán striktně. Kromě toho prostor pro uvážení priznaný členským státům jimi nesmí být užíván takovým způsobem, který by ohrožoval cíl směrnice, jímž je usnadnit sloučení rodiny, a užitečný účinek směrnice.

V tomto ohledu v souladu se zásadou proporcionality, která je součástí obecných zásad unijního práva, musí být prostředky zavedené vnitrostátní právní úpravou, která provádí čl. 7 odst. 2 první pododstavec směrnice 2003/86, s to uskutečnit cíle sledované touto právní úpravou a nesmí překročit meze toho, co je nezbytné k jejich dosažení.

Protože se čl. 7 odst. 2 první pododstavec směrnice 2003/86 týká pouze „integračních“ opatření, mohou být opatření, která členské státy mohou požadovat na základě tohoto ustanovení, považována za legitimní pouze tehdy, pokud umožňují usnadnění integrace rodinných příslušníků osoby usilující o sloučení rodiny. V tomto ohledu povinnost složit zkoušku občanské integrace na základní úrovni umožňuje zajistit, aby dotyční státní příslušníci třetích zemí získali znalosti, které jsou nesporně užitečné pro vytvoření vazeb k hostitelskému členskému státu.

Kritérium proporcionality však v každém případě vyžaduje, aby podmínky uplatnění takové povinnosti nešly nad rámec toho, co je pro dosažení cíle sloučení rodiny sledovaného směrnicí 2003/86 nezbytné. Integrační opatření stanovená v uvedeném článku totiž musí mít za cíl nikoliv výběr osob, které mohou uplatňovat své právo na sloučení rodiny, nýbrž usnadnění integrace těchto osob v členských státech.

Specifické individuální okolnosti, například věk, úroveň vzdělání, finanční situace nebo zdravotní stav rodinných příslušníků dotyčných osob usilujících o sloučení rodiny musí být zohledněny mimo jiné za účelem jejich osvobození od povinnosti složit takovou zkoušku občanské integrace, pokud se z důvodu těchto okolností ukáže, že tito rodinní příslušníci nejsou schopni se dostavit k této zkoušce nebo tuto zkoušku složit.

Pokud by tomu bylo jinak, taková povinnost by za takových okolností mohla představovat těžko překonatelnou překážku uplatnění práva na sloučení rodiny uznaného směrnicí 2003/86.

Tento výklad je potvrzen článkem 17 uvedené směrnice, který ukládá individualizaci zkoumání žádostí o sloučení rodiny.

Konečně, pokud jde zejména o náklady související s takovou zkouškou občanské integrace, mohou sice členské státy od státních příslušníků třetích států požadovat úhradu nákladů souvisejících s integračními opatřeními přijatými na základě čl. 7 odst. 2 směrnice 2003/86 a stanovit výši těchto nákladů, avšak to nemění nic na tom, že v souladu se zásadou proporcionality nesmí úroveň, na které jsou uvedené náklady stanoveny, mít za cíl nebo účinek znemožnění nebo nepřiměřené ztížení výkonu práva na sloučení rodiny, protože jinak by byl ohrožen cíl sledovaný směrnicí 2003/86 a tato směrnice by byla zbavena užitečného účinku. Tak by tomu bylo zejména v případě, kdyby výše nákladů požadovaných za účast na zkoušce občanské integrace byla nepřiměřená z hlediska jejího značného finančního dopadu na dotyčné státní příslušníky třetích zemí.

(viz body 50–52, 54–60, 64, 65, 71 a výrok)